

Colom, més català que mai

Un estudi de la Universitat de Georgetown s'afegeix a les teories que asseguren que la llengua del descobridor d'Amèrica era el català

16/10/09 02:00 - BARCELONA - [El punt](#)

Un estudi d'Estelle Irizarry –professora emèrita de literatura hispànica a la Universitat de Georgetown, als EUA– conclou que el descobridor d'Amèrica va créixer sota els dominis de la Corona d'Aragó i la seva llengua materna era... el català. A partir d'una anàlisi exhaustiva de les cartes que Colom va escriure amb la seva pròpia mà, Irizarri assegura que el castellà de l'almirall era «incorrecte» i que la seva llengua materna, tenint en compte la manera amb què construeix les frases i l'ús

de la gramàtica, bé podria ser «el català de l'època». «No s'expressava correctament en cap llengua escrita. El seu espanyol era notòriament incorrecte, però a la vegada era eficient, poètic i eloqüent», assenyalava l'autora al diari britànic *The Daily Telegraph*. A *The DNA of the writings of Columbus* (l'ADN dels escrits de Colom), la professora nord-americana, autora d'una trentena de llibres de crítica literària, compara el sistema d'escriptura del navegant amb manuscrits procedents de Galícia, Castella i Gènova, entre altres procedències.

La d'Irizarry s'afegeix a les cada vegada més poderoses teories sobre la catalanitat de l'Almirall, a bastament exposades en un reportatge al setmanari *Presència* coincidint amb el cinc-centè aniversari de la mort del navegant. El peruà Luis Ulloa ja manifestava fa vuitanta anys la seva convicció que Colom parlava català, desenvolupada en estudis posteriors per autors com Caius Parellada, Josep Maria Castellnou i Nito Verdera. Fa uns anys, el professor de la Universitat Pompeu Fabra Lluís de Yzaguirre va aplicar als textos originals castellans de Colom –els únics que es conserven– un programa informàtic pensat expressament per detectar errors de lèxic en textos escrits i determinar, fins on es pugui, quina és la llengua materna de l'autor. En el cas de Colom, el seu veredicté va ser clar: parlava i pensava en català.

Bilbeny, satisfet de la tesi

J. BORDES

Jordi Bilbeny matisa que la tesi de la doctora americana confirma només una part de la seva investigació. L'historiador, que ja fa dues dècades que postula que Colom era català, entén que la censura que va amagar la catalanitat del descobridor d'Amèrica és més gran. Per Bilbeny, la manipulació política de Castella és general: els mariners també eren catalans i la sortida de l'expedició va ser des de Pals. Des dels anys 20, que Luis Ulloa ja va detectar que la llengua de Colom només podia ser catalana, hi ha molta literatura respecte d'això. La tesi publicada fa uns mesos per l'estudiosa de la Universitat de Georgetown, però, que ahir va transcendir als mitjans de comunicació, coincideix amb el temps amb el nou treball *Cristòfol Colom era català* de

Charles Merrill, professor de la Saint Mary's University de Mariland, que acaba de publicar Cossetània.

Font:

Diari EL PUNT

<http://www.elpunt.cat/noticia/article/-/-/92655.html>